

Державний заклад
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

НЕРУБАЙСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ЛЦЕЙ № 1 НЕРУБАЙСЬКОЇ
СІЛЬСЬКОЇ РАДИ ОДЕСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

МОДЕРНІЗАЦІЯ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Збірник наукових праць

Одеса - 2023

УДК 371

ББК 74

Рекомендовано Вченою Радою

Державного закладу

«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К.Д. Ушинського»

Протокол № 8 від 23 лютого 2023 р.

Рецензенти:

Доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» Ірина Анатоліївна Княжева

Кандидат педагогічних наук, доцентка, професорка кафедри мовної підготовки Одеського державного університету внутрішніх справ Євгенія Василівна Тягнирядно

Модернізація освітнього процесу в сучасних закладах освіти : збірник наукових праць / редкол. О.Я.Чебикін та ін. Одеса: Університет Ушинського, 2023. 264 с.

© Кафедра педагогіки

Університету Ушинського, 2023

©Нерубайський академічний ліцей № 1 Нерубайської сільської ради,
Одеського району Одеської області, 2023

пригніченість, монотонність, "емоційний голод" з'являються там, де вчитель у навчальному процесі використовує лише інтелектуальну працю.

Висновки. Супутником емоційно піднесеного стилю уроку повинен бути гуманізм стосунків учителя та учнів, а також стосунків у середовищі школярів. Вони ґрунтуються на справедливості, взаємному довір'ї, доброзичливості.

Нове педагогічне мислення вимагає внесення в ці стосунки деяких нових елементів. Атмосфера співробітництва вимагає, насамперед, щоб учитель постійно оберігав право учня на власний вибір, право на почуття власної гідності, право вважатися Людиною. В Сухомлинській зазначає, що «через це він мусить навчитися трактувати учня як партнера у спільній діяльності, не нав'язувати йому свою волю, свої погляди, свій спосіб мислення. Обидва вони — суб'єкти своєї діяльності, й кожен із них має свої права, через реалізацію яких іде до відчуття відповідальності за те, що робить. Повага до чужої точки зору є складовою інтелігентності й демократичного світобачення. Мусимо бачити в учневі не "гвинтик" і не "фактор", а творця, здатного самостійно вирішувати свої навчальні проблеми» [1, с.54].

Література

1. Кайдалова Л. Г. Педагогічна майстерність викладача : навч. посіб. /Л. Г. Кайдалова, Н. Б. Щокіна, Т. Ю. Вахрушева. Харків: НФаУ, 2019. 140 с.
2. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання : навч. посіб. Київ: Вища школа, 2017. 304 с.

ДИСТАНЦІЙНА ФОРМА НАВЧАННЯ: ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

О. П. Ноздрова,

*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»*

С.Даніленко,

здобувач вищої освіти факультету іноземних мов

Актуальність дослідження. З активним розвитком технологій у сучасному світі актуалізується питання модернізації освіти. Традиційна форма навчання поступово доповнюється новими технологіями дистанційного навчання. Система дистанційної освіти стає все більш популярною, різноманітні технології дистанційного навчання широко використовуються у США, Європейському союзі та багатьох інших країнах.

Дистанційна форма освіти на основі Інтернет-технологій набуває все більшої популярності, особливо в системі вищої освіти, оскільки студенти можуть просто спілкуватися зі своїми викладачами та обмінюватися матеріалами по мережі, навіть перебуваючи в різних куточках світу. Система дистанційної освіти має ряд переваг і значно розширює коло потенційних студентів. Дистанційна форма навчання підходить майже всім, тому що дає можливість гармонійно поєднувати навчання та повсякденне життя.

Варто відзначити, що дистанційна форма освіти – це доволі доступна можливість одержати освіту з мінімальними фінансовими витратами при великому виборі спеціальностей. Дистанційна форма освіти стає чинником підвищення якості людських ресурсів. Студентам не потрібно знаходитись поруч з викладачем, який перестає бути основним джерелом інформації. Це дозволяє викладачеві бути координатором та керівником навчального процесу і приділити кожному студенту рівноцінну увагу.

Дистанційну форму навчання в Україні почали впроваджувати понад десять років тому. Сучасні завдання, які поставлені перед системою освіти України вимагають створення такої системи освіти, яка забезпечуватиме перехід до «освіти впродовж життя».

Популярність дистанційної освіти на основі Інтернет-технологій, особливо в системі вищої освіти, щорічно зростає, що пов'язано з перевагами, які надає така форма навчання, такими, як можливість отримувати освіту без відриву від виробництва, економія ресурсів та часу, розширенням сфери додаткової освіти

тощо. З огляду на світові тенденції зростання ролі дистанційної освіти, можна стверджувати, що цей розвиток матиме дедалі зростаючий вплив на забезпечення національних інтересів.

В останнє десятиріччя широку практику отримали масові відкриті дистанційні курси.. У 2014 році з'явилася платформа Prometheus з великою кількістю безкоштовних онлайн-курсів, які підготовлені провідними українськими та світовими спеціалістами [2].

Питання дистанційного навчання в Україні досліджено у працях Б. Агранович, О. Адаменко, А. Артюшенко, Х. Беккера, П. Брусиловського, В. Бикова, Г. Кедрова, А. Короткова, О. Крюкова, М. Моїсєвої, Ю. Моїсєва, Ю. Насонова, О. Полат, І. Роберт, Д. Смоліна, Ю. Триуса [1].

Українські фахівці під час створення Українського центру дистанційної освіти розглядають дистанційну форму навчання як таку, за якої використовуються глобальні комп'ютерні комунікації (як Інтернет) та яка базується на індивідуальній роботі студентів із чітко дібраним навчальним матеріалом, а також на активному спілкуванні з викладачами та іншими студентами.

Так, найбільш актуальним для нашого дослідження вважаємо визначення Д. Кігана, який трактує дистанційну освіту як таку, що звільняє студента від необхідності поїздки в "постійне місце, у певний час, щоб зустрітися з фіксованою особою для навчання як результат технологічного поділу на вчителя і учня". Учитель і учень можуть буди розділені простором і не обов'язково прив'язаними до певного часу [5].

Австралійський досвід з використання дистанційного навчання для надання якісної освіти представникам усіх соціальних верств представлено в роботі американського дослідника. Університетами організуються відеоконференції для віддалених районів країни і тих, хто проживає поза країною. Подібні приклади можна знайти в досвіді застосування дистанційного навчання в університетах Великої Британії, США і Норвегії як у державному, так і приватному секторах [4].

У порівнянні дистанційного навчання із традиційним визначено як переваги, так і недоліки. Так, традиційне навчання характеризується контрольованим відвідуванням, безпосереднім викладанням, високою часткою присутності в часі, наявністю й необхідністю розкладу, перебуванням на навчальній базі. На відміну від традиційного дистанційне навчання уможливорює вільний доступ до матеріалів навчання, надає можливість користуватися додатковими ресурсами, менш суворе за розкладом, ґрунтується на інформації, а не на структурованому викладанні. Якщо дистанційне навчання відбувається на навчальній базі, у такому випадку відвідування також контрольоване, відбувається орієнтація на навчання і викладання, виникає необхідність контролю відвідування. Якщо дистанційне навчання проходить ззовні навчальної бази, навчання відбувається за допомогою технологічних засобів.

Перш за все, актуальним є питання *фізичного* та психічного *здоров'я* школярів, які змушені щодня тривалий час проводити за комп'ютером. Як відомо, найбільш оптимальним для цього є часовий проміжок у 2-3 години. Систематичне порушення вказаної норми поступово призводить до проблем, пов'язаних із виникненням таких синдромів: комп'ютерний зоровий, дихальний, судинний, зап'ястного каналу, хребта. Крім того, має місце ризик епілептичних нападів, і відбувається негативний вплив електромагнітних випромінювань. Відчуття втоми та головний біль можуть стати постійними супутниками учня.

Проблеми порушення фізичного здоров'я пов'язані з негативними змінами *у здоров'ї психічному*. Постійна робота з інформаційними комп'ютерними технологіями стає причиною виникнення поведінкового синдрому. В учнів можуть спостерігатися труднощі концентрації уваги, зниження продуктивності роботи пам'яті, сприймання навчального матеріалу. При великій завантаженості та монотонності роботи виникає ризик стану депресії. А навчальні вимоги і часом неможливість їм відповідати через технічні труднощі підвищує тривожність учнів, стає причиною виникнення гами негативних емоційних переживань.

Отже, як позитивні характеристики дистанційного навчання науковцями (А. Артюшенко, В. Бикова, Г. Кедрова, А. Короткова) визначено такі:

- переваги у гнучкості трати часу, економія на транспортних витратах;
- зацікавленість сучасної молоді користуванням сучасними інформаційними засобами в повсякденному житті;
- простота й доступність такого навчання;
- набуття досвіду й додаткової інформації студентом за допомогою ресурсів мережі Інтернет;
- зручність для компаній та організацій у навчанні своїх співробітників без відриву від постійної роботи;
- більш нижчий рівень оплати за дистанційне навчання порівняно із традиційним;
- індивідуальний темп навчання;
- можливість індивідуального та групового навчання студентів;
- вирішення проблеми втрати концентрації, уникнення обмежень у розкладі;
- оновлення навчального матеріалу за необхідністю [6].

Негативними характеристиками дистанційного навчання вчені (А. Артюшенко, В. Бикова) вважають такі:

- зміст може залежати від технологічних характеристик;
- можливість проблеми мовного бар'єру або перекладу;
- перешкоди в часі через часові пояси;
- проблеми з авторським правом у застосуванні навчальних матеріалів;
- висока коштовність обладнання для проведення дистанційного навчання [3].

Українські дослідники серед недоліків дистанційного навчання вказують на потребу створення особливих вимог щодо організації навчального процесу, необхідність у персональному комп'ютері та доступі до мережі Інтернет, організацію мотивації слухачів..

Окрім уже визначених недоліків дистанційного навчання, варто врахувати зауваження сербських дослідників, які вважають, що для розвитку сучасного фахівця необхідними у кваліфікації є **комунікативні навички**, які, на жаль, не розвиваються в умовах дистанційного навчання такою мірою, як за традиційного.

Завданням дистанційного навчання є «забезпечення громадянам можливості реалізації конституційного права на здобуття освіти та професійної кваліфікації, підвищення кваліфікації незалежно від раси, національності, соціального і майнового стану, роду та характеру занять, світоглядних переконань, належності до партій, ставлення до релігії, віросповідання, стану здоров'я, місця проживання відповідно до їх здібностей».

Висновки. Отже, ураховуючи директиви розвитку освіти в Україні, переваги дистанційного навчання, можливі перешкоди в організації і здійсненні такого навчального процесу, необхідно розробити гнучку й ефективну систему застосування дистанційного навчання. Для цього потрібно забезпечити інформаційну й методологічну освітню базу та підготувати висококваліфікованих спеціалістів для здійснення дистанційного процесу навчання.

Література

1. Власенко Л. В. Переваги та недоліки дистанційного навчання // Професійна підготовка педагога : історичний досвід і виклики сучасності : збірник наукових праць. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічно університету ім. І. Франка, 2013. С. 224–228.
2. Концепція розвитку освіти в Україні на період 2015–2025 років (проект – неофіційний текст) [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://osvita.ua/doc/files/news/435/43501/project_30102014.doc (2014).
3. Мусієнко О. Л. Дистанційне навчання у вищій школі: моделі і технології // Наука в інформаційному просторі: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф.; (29-30 вересня 2011 р.). В 7 т. Д-к : Біла К.О., 2011. Т. 2. С. 66–72.

4. Закон України "Про вищу освіту" від 01.07. 2014, № 1556-VII [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu>.
5. Al-Arimi A. M. A. K. Distance Learning // Procedia-Social and Behavioral Sciences. 2014. Т. 152. С. 82–88.
6. Keegan D. Distance education technology for the new millennium : Compressed video teaching. // ZIFF Papiere. Hagen, Germany: Institute for Research into Distance Education. (Eric Document Reproduction Service No. ED 389 931),1995.
7. Pardanjac M., Radosav D., Jokic S. Difficulties and possibilities of distance learning //Intelligent Systems and Informatics, 2009. SISY'09. 7th International Symposium on. IEEE, 2009. С. 361–365.
8. Valentine D. Distance learning : Promises, problems, and possibilities // On-line Journal of Distance Learning Administration. 2002. Т. 5. №. 3.

ТИПОВІ ТРУДНОЩІ У ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ-ПОЧАТКІВЦЯ

О.П. Ноздрова,

*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»*

В. Малакі,

*здобувач вищої освіти факультету іноземних мов
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»*

Актуальність дослідження. Сучасній школі сьогодні потрібні компетентні, професійні педагоги, здатні до реалізації гуманістичних цінностей на практиці. В результаті різних соціально-педагогічних опитувань, аналізу шкільної практики ми зробили висновки, що незважаючи на високі показники